

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

6TE ÅRG.

DEN 14 MAJ 1905.

N^O 33

Återgifvande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: Prins Gustaf Adolf och hans trolofvade, prinsessan Margareta. — Axel Gallén 40 år. — "Grindvakterskan" af Carol. — Skytterörelsen. — Ett jubileum. — Brokigt utomlandsnytt. — Illustrerad allehanda från skilda delar af landet. — Nordenskjöldsexpeditionen återkommen. — "Höstsol". — Den norska scenen. — Afskedsfest å finska Nationalteatern. — Hundraårsdagen af Schillers död. — "Don Quixotes" 300-års jubileum. — Veckans porträttgalleri. — Carl Fredrik Lundberg. — Det suveräna Marocko.

F. A. B. HVAR 8 DAGS TRYCKERI. GÖTEBORG. 1905.

PRINS GUSTAF ADOLF OCH HANS TROLOFVADE, PRINSESSAN MARGARETA.

EFTER ETT NYLIGEN TAGET FOTOGRAFI AF REUTLINGER, PARIS.

AXEL GALLÉN 40 ÅR.
(Från HVAR 8 DAGS korrespondent i Helsingfors).

Efter fotografier

AXEL GALLÉN: I SIN ATELIER, ARBETANDE PÅ DE JUSELINSKA FRESKERNÄ. Den lille gossen är en son till konstnären.

AXEL GALLÉN: PARTI AF FRESKOMÅLNINGARNA I DET JUSELINSKA MAUSOLEET I BJÖRNEBORG ÖFVER ÄMNET UR KALEVALA OCH FOLKLIFVET: De dödas färd öfver Tuonelafloden. — I förgrunden lifvet, i bakgrunden döden.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöfversparre Sthlm.—Öbg

En af de mest uppmärksammade af Finlands nu levande konstnärer, Axel Gallén, fyllde den 26 april 40 år. Ett allmännare känt namn skaffade sig Gallén främst genom sina ypperliga freskomålningar i Finska paviljongen å världsutställn. i Paris år 1900. Å dessa funnos återgifna en mängd växlande scener ur det finska folkeposet Kalevala. Äfven å en mängd andra tafflor har konstnären hämtat motiv ur detta verk. Nämnas må de kända tafflorna: Kullervo förbannande, Sampo smides, Lemminkainens moder vid sonens lik o. a. Nu senast har Axel Gallén länkat den allmänna uppmärksamheten vid sig genom sina storartade freskomålningar i det Juselinska mausoleet i Björneborg. Med tillåtelse af konstnären kan H. 8 D. här återgifva några af skisserna till dessa ej tidigare reproducerade verk.

»GRINDVAKTERSKAN».

Beättelse för HVAR 8 DAG af "CAROL".

Just där järnvägen i en djup skärning bryter fram ur den skogiga bergstrakten, och med en långsträckt kurva svänger af nedåt slättbygden, ligger tätt invid banvallen och den här mötande landsvägen grindvaktterskans anspråkslösa stuga, hägnad af krokstammiga äppleträd och frodiga syrener. Och få steg därifrån äro grindarne som skola öppnas och stängas hvarje gång ett tåg hastar förbi under dagens eller nattens timmar.

Hon, hvars ringa kall detta är, har stått trogen på sin post under många långa år. Dag efter dag, i vintermörker och sommarsol har hon sett tågen rulla förbi i enformigt enahanda, tills ryggen böjts och lemmarne styfnat af krämpor och ålderdom. I frost och yrande snö, i blåst och regn lika, har hon dröjt där i väntan, till trygghet för dem som kommo på allfarväg, eller ilade fram öfver de blänkande skenornas stråt.

Men hon är en underlig varelse, säger traktens folk. Visst vet ingen något ondt om henne, men den egendomligt bruna hyn, de mörka ögonen och det korpsvarta håret amma ofrivilligt gamla tiders vidskepliga tankar. Och så plägar hon ej umgånge med någon utan dväljes i besynnerlig enslighet i sin hydda, är skygg och inbunden, har knappast ord till tal eller svar, och den skarpa, ljungande blicken möter en ständigt som ett hot, en maning att draga dädan och lämna henne åt sig själf, i samma fred som hon låter andra vara. —

På sin plats vid grindarne är hon äfven i dag, ty i dag som andra dagar vid denna tid skall snälltåget komma farande, tåget med det jättestora lokomotivet och de långa, gungande vagnarne, och som likt ett skydrag plägade svepa förbi i ett moln af hvirflande stoft, så hon bländad och förvirrad ej visste till sig innan det ren försvunnit mellan kullarne.

Och det är försommar, och dagen är varm och vacker med klar himmel och luften mättad af sol. Fram ur skogens dunkel ringlar sig landsvägen hvit och dammig, kantad af tusende vilda blommor, längs banan stiger värmen i dallrande vågor från skenornas stål, och telegrafträdarne gnistra och glimma mot bakgrunden af mörka granar. Vid grindvaktterskans stuga stå äppleträden höljda i blekröd färgprakt och syrenerna höja sig i klungor mellan gröna blad, blandande sin doft med de ljumma, kådmättade ångor, som komma sväfvande från bärgens dalgångar. Och öfver näjden hvilat en underlig drömmande stillhet, endast då och då störd af en fågels kvitter eller en skällas pinglande inne i skogen.

Ingen mänsklig varelse är till synes utom kvinnan som står väntande vid sina grindar. Hon har denna gång kommit hit tidigare än vanligt, ty det är godt och härligt härute i det värmande solskenet, men kvatt inne under stugans låga tak, och så blir tiden stundom lång för den som är ensam.

Ensam med sina tankar — den aldrig bleknande sorgens, det aggende hatets tankar, som hon närt i sitt hjärta under många långa år. Dessa, hvilka hon tänkt otaliga gånger, som gjort henne afvog och dystert mot människor, och som alltjämt lågo rufvande i den outplånliga skugga, ödet en gång kastat öfver hennes lif.

De hafva åter kommit öfver henne i hennes enslighet. Der är sitt lufs saga hon på nytt genomlever, där hon nu i den soliga förmiddagen står grubblande lutad mot den grofva grindstolpen af rähuggen sten. Och allt eftersom det förlutnas gengångare vanka genom hennes själ, får det åldrade ansiktet ett sällsamt, nästan vildt drag, och uttryck af bitterhet, vrede och hat tändes i de djupa svarta ögonen, där de en-vist stirra hän mot en viss punkt i omgifningen.

Helt nära, alldeles däruppe där bärget brant stupar ned och lämnar rum för åkerjord, ligger tätt vid

banan men lägre än denna, en gammal bondgård med lutande knutar, delvis rasande skorstenar och söndrigt tegeltak. Väggarne äro tröstlöst gråa, frätta af år och vindar, allt ser förfallet och vanvårdadt ut, och en beklämmande dystert lik som tränger en till mötes ur de sneda fönstrens små smutsgröna rutor. Och denna skröpliga människoboning, en sannskyldig ofrefnadens hemvist midt i den fragreste naturen, är det synbara målet för grindvaktterskans lågande blickar, och det är hit hon riktar sin knutna hand, då hon, som så många gånger förr, mumlar en förbanelse mellan skrupna läppar.

Långt tillbaka i tiden, för mer än trettio år se'n, nämnde hon detta ställe för sitt hem. Icke så att hon där var i faders- och modershägn, utan därför att det var dit hon som ett värnlöst, utan huld och skydd prisgifvet barn slungats af ödets obilda vindar. Så långt hon kunde minnas tillbaka hade hon ej haft någon annan tillflykt, och hon hade till en viss grad fast sig därvid, så som man fäster sig vid ett barn-domshem, äfven om man därinom endast pröfvat lidandet. Och ett oafbrutet lidande hade hennes tillvaro varit ända från tidigaste år. De i hvars våld hon var, den gamle bonden och hans hustru, voro hårda, karga människor ur hvars hjärtan girigheten utträngt alla mildare känslor, och de skonade icke den varelse de opåtaladt kunde öfva sitt tyranni emot. Trälände tungt arbete så snart hon kunde vända sina händer till något, smådelser och misshandel var hennes dagliga erfarenhet af det begynnande lifvet, och hördes någon gång hennes klagan eller knot, bringades snart den bårsliga stämman till tystnad genom hot och skrämmande eder. Och alltid skrek man i hennes öron, att hon endast var ett hittebarn, en socknens unge, som man fastnat för på fattigauktion, se'n man först af nåd och barmhärtighet tagit henne från landsvägen, där en usel och eländig tattarkvinna till mor lagt sig att dö i den kalla novembernatten. Och för en sådan var ju inget arbete hårdt nog, ingen föda så dålig att den ej gick an. Med hänfulla tillmälen, med hugg och slag skulle hon än mer plågas och kväsas, för att rätt kunna gällda sin tacksamhetsskuld.

Men de långa glädjetomma åren svunno hän, hon visste knappt huru, och snart var hon ej längre ett öfvergifvet och pinadt barn, utan en fullt utvecklad kvinna, till sitt väsen bättre än härstamning och uppfostran lät förmoda, och hvars utseende blott föga för-rådte den gångna tidens mödor och umbäranden. Hon var vacker, sade de som förstodo sådant. Den stolta hållningen, det regelbundna ansiktets bruna hy, det kolsvarta håret och de stora mörka ögonen som på samma gång skyggt och trotsigt blickade ut i världen, skilde henne också vidt från traktens kvinnor, och röjde att ett annat släktes blod flöt i hennes ådror.

Den behandling hon rönt, var ock så småningom vorden mera mänsklig. Omedvetet hade hon tillvunnit sig ett rum i de gamles hårda hjärtan, och de voro nu rädda att hon skulle lämna dem och gå sin egen väg. Kanske fruktade de också dessa blixtrande blickar ur svarta ögon, som stundom förrådte att hägkomsten af deras myckna elakhet låg gömd i djupet af den unga flickans själ. Äfven deras ende son, en vild och i allt ondt bevandrad säile, som ofta varit den värste af hennes plågoandar, fann slutligen för godt att ändra sitt sätt, men så, att det snart blef henne en ny pina; ty den plötsliga krypande ödmjukheten, den närgångna förtroligheten och de hala orden, hviskade i afnarnas skymning, visade att hans lidelse och lystnad vaknat.

Då träffade hon honom, sin korta lyckas hjälte. Han hade kommit till orten med en skara af hundrade

andra, när järnvägen skulle byggas genom bergen, och på midsommaraftonens dansgille såg hon honom för första gången. Han kom till henne där hon stod allena, sade på ett mjukt, sjungande språk sitt namn, samt bad med en vördnadsfull bugning att få bli hennes kavaljer för aftonen. Så hade ännu ingen talat till henne, och naiv och försagd, blef hennes svar endast en skygg blick, och då han tog hennes hand för att föra henne med sig, följde hon med tvekan; men förlägenheten försvann dock hastigt inför hans smittande munterhet och glada prat, och hon erfor en underlig tjusning i att vara i hans närhet. Han var så annorlunda än de män hon var van att se, så olik äfven de flesta af sina många kamrater. Han var så hög och käck, så artig och belefvad, och talet var som klingande malm, icke rått och fullt af eder som de andras. Och ur de bruna ögonen strålade en oförställd hjärtats godhet, utan rum för elakt uppsåt och onda tankar. Hvad underligt, om hans bild fångslade hennes sinne, ännu när han längese'n var borta och hon ensam dröjde utanför den gamla bondgårdens dörr, och om vaknande längtansfulla drömmar smögo genom hennes själ i den ljusa, stämmningsrika natten!

Snart råkades de åter, en och flera gånger, och inom kort voro de ej mer främmande för hvarandra. Det kom sol öfver de förut något allvarstunga dragen och de röda läpparna logo, när hon såg hans resliga gestalt skynda sig tillmötes, och när hon sedan gick vid hans sida på någon af nådens ensliga stigar, och han kanske tog hennes hand i sin och talade veka, smekande ord, bäfvade det unga hjärtat af sällsamma känslor hvars innebörd hon ännu icke fullt fattade. Men när de en kväll sutto under de sekelgamla lönnarne nere i däliden, och han plötsligt drog henne till sig och med glödande stämma sade att hon var hans allt på jorden, och sporde om hon ville dela hans lif i glädje och sorg, då visste hon att tillvaron utan honom skulle vara intet, och med hängifvenhet slöt hon sig till hans starka bröst, tillitsfullt som en stackars jäktad fågel söker hägn i ett skyddande träds krona.

Och med jublande fröjd lyssnade hon till de planer han byggde för deras framtid. Nu skulle han snart med de andra draga åt andra trakter, men när järnvägen ändtligen blef färdig skulle han komma åter och hämta henne bort från det tunga och glädjelösa lifvet däruppe i bondgården, och hon skulle blifva hans lilla trofasta maka, för hvars lycka han med glädje skulle offra all sin sträfvan. Hans ord voro så vackra och kärleksfulla, hennes smekningar så ömma. Hoppet log emot dem, och deras unga sinnen hängäfvos sig helt åt stundens sällhet, tills det plötsligt hördes smygande steg i gräset, och bondens ondskefulla son stod framför dem med ett hänleende i sitt fränstötande ansikte, framslungande en ström af vilda eder och hotelser, som skränande ljödo genom den tysta, blida sommarkvällen. Föremålet för hans raseri och ilska, främlingen, som gått i vägen för honom — en bygdens son, förblef till en början lugn inför detta utbrott af rasande svartsjuka, han endast log däråt; men när förfördelaren med sina grofva, skymfande tillmälen vände sig mot henne, som nyss anförtrott sitt lif i hans beskydd, steg blodet som en het våg inom honom, och utom sig af vrede rusade han fram och slog den oförskämde med ett väldigt slag till marken. Tjutande af harm och smärta tumlade den slagne upp, och tagande några steg tillbaka höjde han sin knutna hand mot besegraren och svor med en vild ed: — Detta skall kosta dig ditt hjärteblod, din förbannade hund! hvarefter han hastigt skyndade bort mellan träden.

Detta blef det obehagliga slutet på aftonens lycka. Flickan grät af ångest öfver den förskräckliga hotelsen mot hennes käraste, och först så småningom lät hon lugna sig af hans tröstande ord. Det var ingenting att fästa sig vid, menade han, endast ett besinnings-

löst stundens uttryck för en vanmäktig harm. Då var mera att frukta det våld som lurade öfver henne, så länge hon måste dväljas under samma tak som den vildsinte sällen. Icke en dag längre borde hon stanna där, och han besvor henne att uppfylla den innerliga önskan han hyste, att hon skulle fara till hans fädernehem. Visst låg det långt borta i en annan landsdel, men där i hans moders hägn skulle hon få frid och lugn, tills de en gång kunde fira sin bröllopsfäst.

Så skedde ock. Väl fann hon det orätt, att så hastigt öfvergifva de människor, som trots allt dock voro hennes närmaste; men hennes fruktan för det nära umgänget med fosterbrodern växte när hon såg de lömska, hotfulla blickar hvarmed han nu förföljde henne, och besegrade snart alla betänkligheter. I det nya hem som öppnades för henne, mötte hon äfven så mycken vänlighet och välvilja, samt fick erfaras så mycken godhet, att hennes tacksamhet mot den som hjälpt henne bort från det gamla stället, blef gränslös och outplånlig. Hon älskade honom med hela mäktigheten af sitt passionerade väsen, med hvarje droppe af sitt heta blod, och hon brann af längtan efter den stund, då hon skulle blifva oskiljaktigt förenad med honom för lifvet.

Och ändtligen — när den nya färdeleden var färdig från öster till väster, med sina tunnlår, broar och stationer, och de första tågen rullat öfver skenor-nas oafbrutna linjer, kom han, stolt som en kung, för att hämta sin älskade. För sitt välförhållande under byggnadstiden, hade han vunnit en god anställning vid det fullbordade verket: några mil hade anförtrotts åt hans värd och tillsyn. Och sedan de båda unga växlat sina löften i traktens kyrka, förde han henne till deras egna lilla hem, nära den vackra stationen vid sjön på andra sidan vägen. Och lifvet låg i ljus framför dem. Inga sorger tyngde deras sinnen. Han var så modfull och käck, och hon var så vinnande ung, hon var ännu knappast mer än tjugo år.

Men ack, huru få blefvo ej de sälla dagarne! Knappast trettio gånger hade morgonsol grytt öfver det nya hemmet, innan olyckan kom, det förskräckliga, som ännu efter så många långa år kom henne att rysa af fasa. Som hans plikt kräfde, hade hennes make såsom vanligt farit ut öfver distriktet, hvilket sträckte sig långt inåt skogarne och bergen, just åt det håll där hennes forna hem, den gamla bondgårdens låg, och den dagen som de andra, väntade hon att han skulle vara åter i skymningen. Men höstkällens mörker blef denna gång allt djupare, och timme efter timme skred fram, utan att hon, oroligt bidande, förnam det välkända ljudet af hans dressin. Och kvällen vardt slutligen till natt, och hennes ängslan hade öfvergått till en pinande ångest, då det ändtligen hördes steg och röster, hon ville skynda ut, flyga i den väntades armar, men liksom häjdad af en ond aning stannade hon, skällfvande af en sällsam skräck. Och hvad som sedan följde, är i hennes minne dunkelt såsom en elak dröm. Huru okända människor kommo in och förtäljde att hennes man var mördad, skjuten som ett värnlöst djur i den mörka skogen — de hade honom med därute, blek och kall, räddningslöst förlorad i en obeveklig död. Mer fattade hon icke, ett mörker, djupare än nattens, kom öfver hennes själ. Endast ett stod med förfärande trydlighet klart för den arma: de skränande ederna i den blida sommarkvällen, det rysliga hotet af bondens hämdgirige son; det var han som var mördaren, han hade fullbordat sin hämd.

Han var den skyldige, därom var ej tvifvel, men man fann snart att den mänskliga rättvisan ej kunde nå honom inför hans envisa nekande. Hans dåd höljdes af skymningens töcken, och de stora tysta skogarne voro stumma vittnen. Men hon, som bar sorgens förtviflan, och som genom den ohyggliga tilldragelsen vardt nära att famnas af vansinnets fasa, hon svor honom ett oförsonligt hat, ett hat lika gräns-

SKYTTERÖRELSEN.

Stockholms "Femte Kompani" var på den tid då skarpskytterörelsen under 1860- och 1870-talet stod i sitt flor, icke blott det till numerären talrikaste utan jämväl genom medlemmarnes ungdomlighet det ministrarie och gladaste af de 16 eller 17 kompanier, som på den tiden bildade Stockholms frivilliga skarpskytteförening. Ett af korporalskapen bestod till största delen af konstakademiens elever, af hvilka några sedermera inlagit rangplatser bland de bildande konsternas utöfvare i vårt land. En inom kompaniet bildad sångkör på 50 å 60 man lifvade dess marscher och bivacker. Då skarpskyttekåren i början af 1875 reorganiserades, reducerades kompaniernas antal till endast fyra, och det femte kompaniet upplöstes alltså. De dåvarande medlemmarne öfverenskommo därvid 1875, den senaste den 5:te maj 1905, ningar till de gamla kamraterna. Vår fotograf har sändt oss en bild af de

DELTAGARE I »5:TE KOMPANIETS» FEST. Sittande, från vänster å bildan: Reinhold Bergström, Wilh. Statlander, P. Lundberg, John Wall, C. A. Wahlin, Carl E. Ekgren, Adolf Lindberg, O. L. Svahnbeck, J. P. Holmberg. Stående, från vänster: F. Ferngren, A. G. Cella, G. E. Öllman, John Björkman, C. A. Öngren, Frans Stålhammar, Hugo von Sydow, Ab. Bromman, Rob. Haglund, C. C. G. Zander, C. O. Callinen, Oscar Klüntberg, Alb. Ljung, A. W. Littorin, Th. Jacobij, Henr. Laurin, Alfr. Spaak, C. A. Wallén.

Den första af dessa fäster ägde rum den 5:te maj 1875, den senaste den 5:te maj 1905. Af veteranerna tillstädeskommo då 27, medan flere, som vistades på andra orter, sände telegrafiska eller skriftliga hälsningar till de gamla kamraterna. Vår fotograf har sändt oss en bild af de i fästet deltagande "forna pojkarne".

löst som hennes kärlek till hans offer varit. Hon var barn af ett otygladt söderns släkte, dess vilda passioner brann i hennes blod, och en förtärande åtrå att en gång bringa vedergällning öfver den skyldiges hufvud, fände förut slumrande lidelser och ammade rufvande, ljusskygga tankar, under hvilkas välde hon hemföll åt grubbel och dyster slutenhet.

När man så erbjöd henne den enkla sysslan att vakta vid dessa grindar, så nära den förhatliges dörr, tog hon det som en ödets skickelse. Där, utanför fiendens tröskel, ville hon bo, hvilken plåga det än skulle bringa henne. Hon ville dväljas inför hans ögon såsom en beständig aggande påminnelse om den brottliga gärningen, och hvarken dag eller natt skulle han unnas ro i sin själ. Envist som skuggan skulle hennes vaksamhet lura öfver honom, och en gång skulle hon nå sitt mål, se den eländige tillintetgjord och vändad under lika grymma kval som hon lidit och led. — — —

Och nu hade åren runnit hän, långa tunga år af ett glädjetomt li. Nu var hennes gestalt skrumpen och böjd och dragen härjade af djupa fåror. Under enformiga dagars tal hade hon fyllt sitt värf. Otaliga gånger hade hon vaktat vid färdevägens grindar, och sett tågen komma och gå i evigt enahanda. I frost och yrande snö, i vinterköld och sommarsol hade hon dröjt där i väntan, medan tider svunnit och hon själf förvisnat i en arm, af dyster enslighet präglad tillvaro.

Många och långa voro åren som gått, men det som hon i öfvermåktigt sorg och med upphetsadt blod så visst hoppats hade aldrig kommit, och den för mördarhand fallne slumrade ännu ohämnad i sin graf medan den skyldige alltjämt dvaldes i ostörd fred på det faderneärfda torpet utan att nås af ett rättvist straff. I förstone hade han under långa tider hållit sig borta, ingen visste rätt var han varit; men när de gamle dött, förblef han på allvar hemmavid, skötande jorden på samma gammaldags vis som de gjort. Vorden allt mer foglig och stadga, gifte han sig så osider — när hans hår redan börjat gråna — med en grannes dotter och lefde nu i lugn sitt odalmannalif, gnidig och hård som hans fäder före honom, men utan att för öfrigt låta någon orätt komma sig till last.

Grindstugans ensliga invånarinna hade han dock alltid undvikit, och under alla dessa år var aldrig ord växladt mellan dem. Han hade märkt hotet i flammande svarta ögon, och gick därför vägar som voro hennes fjärran. Och hon å sin sida hade aldrig satt sin fot inom det gamla barndomshemmets dörr, sedan den dag hon så hastigt öfvergaf det. Hon hatade själfva de döda tingen däruppe. Ur hvarje vinkel och vrå af den vanvårdade förfallna byggnaden liksom skriade det om hennes lifs olycka, och så snart hon vände sina blickar däråt, steg den rufvande bitterheten i hennes själ, och de mörka tankarne kommo, gifvande näring åt det agg och hat, som färd och gnagde i hennes hjärta utan att komma till ro, utan att någonsin försjunka i en försonande glömskas natt.

Och nu, där hon i den solvarma junidagen står väntande vid grindarne, hafva de åter bringat henne sitt ve, dessa rolösa tankar. Såsom otaliga gånger förr har det längese'n framfarnas minnen dragit förbi hennes syn, medan hon stirrat hän mot gården däruppe vid bärgets fot. Och som alltid äro de vilda lidelserna frammanade i hetsigt blod, som förr sjuder det af hat och harmful bitterhet i hennes af långa års öfvergifvenhet och grubbel underliga sinne.

Men ett litet stycke uppåt banan, nästan midt för detta ställe som fångslar grindvaktarskans blick och tankar, har en liten människovarelse, en gosse vid ett par års ålder, kraflat sig upp för banvallen, och sitter nu förnöjd mellan de blänkande skenorna, petande i sanden med små smutsiga fingrar, utan en aning i sitt

barnasinne om någon hotande fara. Ingen människa är i närheten utom grindvakterskan, ingen ser barnet på dess farliga lekplats utom hon, som nu plötsligt blir det varse, och gör en åtbörd liksom att skynda fram, men häjdar sig i samma ögonblick, slagen af en annan ingifvelse. Hennes ansikte blir med ens dödsblekt, stelnande i ett drag af vild grymhet, medan en öfvervåldigande sinnesrörelse kommer hennes lem- mar att skälfa som af frossa i det varma solskenet.

— — — Det var ju mördarens barn, som satt däruppe mellan skenorna, hans enda barn — hennes fiendes kött och blod! Ändtligen var då den häm- dens stund kommen, efter hvilken hon så förtärande längtat; ändtligen skulle strafvet drabba uslingen, som krossade hennes lycka och sköflade hennes lif på all glädje! Nu skulle han vedergälla sin blodskuld, och hans enda barn skulle vara offret. Det käraste han ägde skulle han förlora, redan i nästa stund skulle det förintas under det framrusande tågets hjul, dö som den eviga rättvisan kräde — blod för blod!

Med hvilken ousäglig bitterhet har hon icke under långa ensamma dagar sett denne gosse springa omkring på backarne därframme, hvilka saknadens och sorgens tankar hade ej dess åsyn väckt hos henne, som lefde sitt tomma lif, beröfvad moderslycka och allt. Hvad gaf honom, den brottslige, rättighet att äga denna varelse, som gjorde hans tillvaro gladare, när hennes svann bort i mörker och elände, utan hopp och tröst! Nej, ingen tvekan, utan förskoning skulle detta barn lämnas att förgås!

Men det var dock förfärligt detta! Denne oskyldige lille pys — hvarför skulle det just vara hans, den förbannades, hvarför kunde hon ej få skynda fram och rycka honom bort från denna farliga plats där döden lurade, där den skulle rusa fram inom kort kanske i nästa minut! Och hon skulle ha det för sina ögon, se de späda lemmanne krossas under de stora tunga hjulen. Åh, det var för ohyggligt — var det icke ett afskyvärdt brott att låta det ske, att låta ett lif förspillas med sin vilja och med fullt uppsåt — ett oskyldigt barn! Hvarför kom då ingen och tog det därifrån, voro de då sofvande i det usla nästet, som inte tänkte på gossen! Det sved i hennes ögon att se honom sitta därborta i spåret, det brände och ristade i hennes arma hufvud af dessa tumlande vilda tankar. Och hvad sekunderna voro ändlöst långa — kom då ej tåget snart, att detta förskräckliga vore förbi; ty det måste ju ske, det var ju vedergällningens stund som kommit!

Och grindvakterskan rör sig icke. Med hämd- törstens ondska i lågande nattsvarta ögon, stirrar hon på pilten som leker i banans sand. Ett vanvet- tigt skrat tränger öfver hennes läppar, och händerna knyts som i våldsamt kramp, men plötsligt rycker hon häftigt till, och höjer lyssnande hufvudet. Hen- nes vana öra har förnummit det första otydliga, i hast tilltagande bullret af det annalkande snälltåget, svaga ekon, som ur fjärran återgifva ett stötvis klingande ljud, öfvergående i ett oredigt rasslande, som närmar sig, förökas i styrka, växer ut till ett brusande dån. Inom några ögonblick redan, skall det stora lokomotivet rusa fram ur skogens dunkel därborta, ännu en sekund, och — och människobarnet, som alltjämt är kvar i dess väg! Gripem af den förfärligaste själs- spänning stönar hon högt, och hennes panna betäc- kes af kallsvett. Hon vill sluta ögonen, hon vill i ångest fly därifrån, men förmår ej röra en led. Som förstelnad blir hon stående, medan den fruktansvärda kampen i hennes inre rasar allt vildare.

Men rundt om hvilat den härliga sommardagens djupa frid. I evigt majestät hälvfver himlen sitt blå, hög och ofördunklad, och mättad af bländande solljus dallrar den varma, af blomdoft och skogars friska ångor fyllda luften öfver kulle och dal, öfver åker och äng. Allt är försänkt i ett heligt lugn, allt är stillhet och ro. Endast en fågels kvitter i ett nära snår förnim- mes i tystnaden, och så detta växande buller ur fjärran, detta klingande rassel, som likt en olycksbådande var- ning ilar genom skenorna, vid den med en förskräcklig frestelse kämpande kvinnans fötter.

Och mellan dessa skenor dröjde ännu den lille. Med små smutsiga fingrar gräver han i den varma sanden, han tager händerna fulla däraf, och slungar ut i luften, och med jubel följa hans tindrande blickar det lätta stoft, som sakta sväftar bort öfver hans hufvud. I oskuldens trygghet leker han i dödens spår, och ingen är i närheten, som kan rycka honom undan den öf- verhängande faran, ingen utom hon, som står stel och orörlig vid landsvägens grindar, gripem af en namn- lös skräck för sin egen vansinniga hämd. Det är vor- det som en skymning för hennes ögon. Hon ser en- dast barnet, ser dess lek som genom en dimma, och hon hör blott dessa förskräckliga ljud, som komma allt närmare och närmare. Hon tycker hela rymden fylles däraf, hon förnimmer dem framåt och bakåt, från skogarne, bärgen och den vida slätten. Dock, märk- liga äro onskans makter, i ett af ensamhet och års- långt hat förbittrat människohjärta. Det fasanfulla

Ett 25-årsjubi- leum som i mer än vanlig grad uppmärksammats af det samhälle inom hvilket det firades var det som kontrakts- prosten d:r J. A. I. Sundelin i Jön- köping den 1 maj högtidlighöll i egenskap af kyr- koherde i denna stad.

S. är född i Her- nösands stift 41, stud. 60, prästvigd 63, v. pastor i Her- nösand; folkskole- insp. 72—76, kal- lad till kyrkoh. i Jönköping 79. Deltog i kyrkomöten 93, 98 och 03. Har flere gånger varit uppförd å biskopsförslag. Teol. d:r 97.

Foto. Holm, Jönköping.

ETT JUBILEUM: J. A. I. SUNDELIN. Kyrkoherde i Jönköping sedan 25 år tillbaka.

Klöhn: Bengt Sjöström.

uppsåtet fjättrar henne alltjämt — viker aldrig. Men med ens vänder gossen sitt runda ansikte mot den skälfvande kvinnan. Hon tycker i sin upphetsning, de klara, troskyldiga ögonen vara fästade på henne med ett så underligt förebrående uttryck. Det går henne genom märg och ben detta, det blir henne för mycket, och plötsligt är det som om förbarmandets bédjande röster på en gång stege till seger inom henne, ett förlösande rop halkar öfver hennes läppar, och hon störtar ut mellan skenorna.

Nej, det får icke ske, hon kan ej uthärda att med kallt blod offra detta oskyldiga lif — i besinningslös ångest ilar hon framåt banan. Hon ser ej huru det stora svarta, metallglänsande lokomotivet i en blink dyker fram ur skärningens djup i förfärande närhet, hon hör icke de gälla hvisslingar, hvilka likt ängsliga nödrop skära genom den stilla luften, och som förkunna att föraren varnat barnet och henne i sin väg, samt gör förtviflade ansträngningar att häjda sin rasande fart. Hon märker ingenting af detta, alla hennes förmimmelser uppgå i endast en tanke: att rädda hvad hon nyss ville förgöra, och därmed bärga sitt återstående lif undan en tärande ångers anklagelser. Hon uppfattar blott att faran är öfverhängande, att allt rymmes inom en minuts rådrum. Med öfvermännisklig ansträngning hastar hon därför framåt, och ändtligen — ändtligen är hon där, nu griper hennes händer i det förskräckta barnets kläder, nu ett språng åt sidan, och — — — då skymtar öfver hennes hufvud ett mörkt, hotande föremål, ett rasslande och hväsande vidunder; hon känner sig våldsamt prässad nedåt, omsvept af en het, kväfvande fläkt. I dödsångest vill hon uppgifva ett förtviflans rop, men tungan nekar att göra tjänst, det mörknar för hennes syn och allt försvinner. —

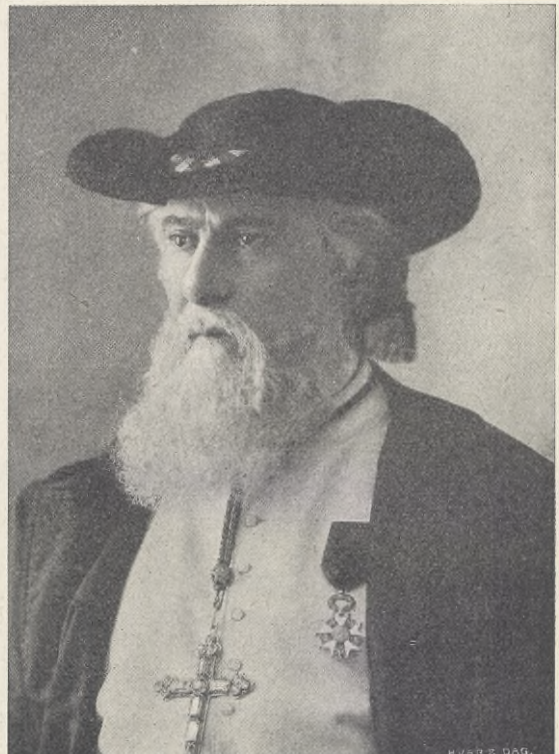
Men det blir åter ljusst för grindvakterskans ögon. Under en oredig hägkomst af något hemskt och ohyggligt, finner hon sig liggande bland banvallens vildblommor, omgifven af en skara främmande människor, hvilka med deltagande betrakta henne. Hon känner en hand föra något svalt öfver pannan, och man spørjer vänligt om hennes befinnande. Men hennes första klara tanke gäller barnet, och blickarne irra ängsligt sökande omkring, tills de finna det, tydligen oskadat, i den i hast tillkomna moderns armar. Då tränger en lättnadens suck öfver de bleka läpparne, och hon faller i lindrande gråt. Hon hade sluppit lindrigt undan — blott några skrämor och blånader vittnade om den uppskakande händelsen. Och med lugnade hjärtan stiga passagerarne tillbaka i vagnarne, föraren sätter ånyo i gång sin maskin, och om några ögonblick är allt borta i en aflägsen sky af rök. — — —

Och dagarne komma och gå som förr. Under enformigt enahanda kvinna tillvarons stunder för den ensamma kvinnan i grindstugan. I sommarsol och höstmörker, i blåst och lugn lika, fyller hon sitt ringa värf, och närhållt ett tåg ilar förbi under dygnets flyende timmar, är hon på sin post där färdevägarne korsas. Ål-drad, och underig till sinnes är hon vorden, och dystert är hennes ensliga lif, men det har dock kommit en så sällsam ro i hennes själ. En ovan stillhet spørjes i de skrupna dragen, och borta är det stygghetens uttryck, som alltid ljungade en till mötes ur de svarta, gåtfulla ögon. Som förr irra väl stundom hennes tankar tillbaka i det förflutnas skuggor, och den aldrig bleknade sorgens bitterhet griper måhända därvid hennes hjärta, men det förtärande hatet är ej mer. Kufvadt för beständigt vardt det den dag, då hon öfvervann dess onda makt i en förfärlig frestelses stund.

Efter fotografi. Kliché: Bengt Silfverparre.
KUNG EDWARD HOS PRESIDENTEN LOUBET I ELYSÉE-PALATSET.

Afven på återfärden från sin Medelhafsresa har den engelske monarken sammanträffat med franska republikens president, hvarvid det hjärtliga förhållandet mellan de båda makterna å ömsesidigt om kanalen ytterligare betonades.

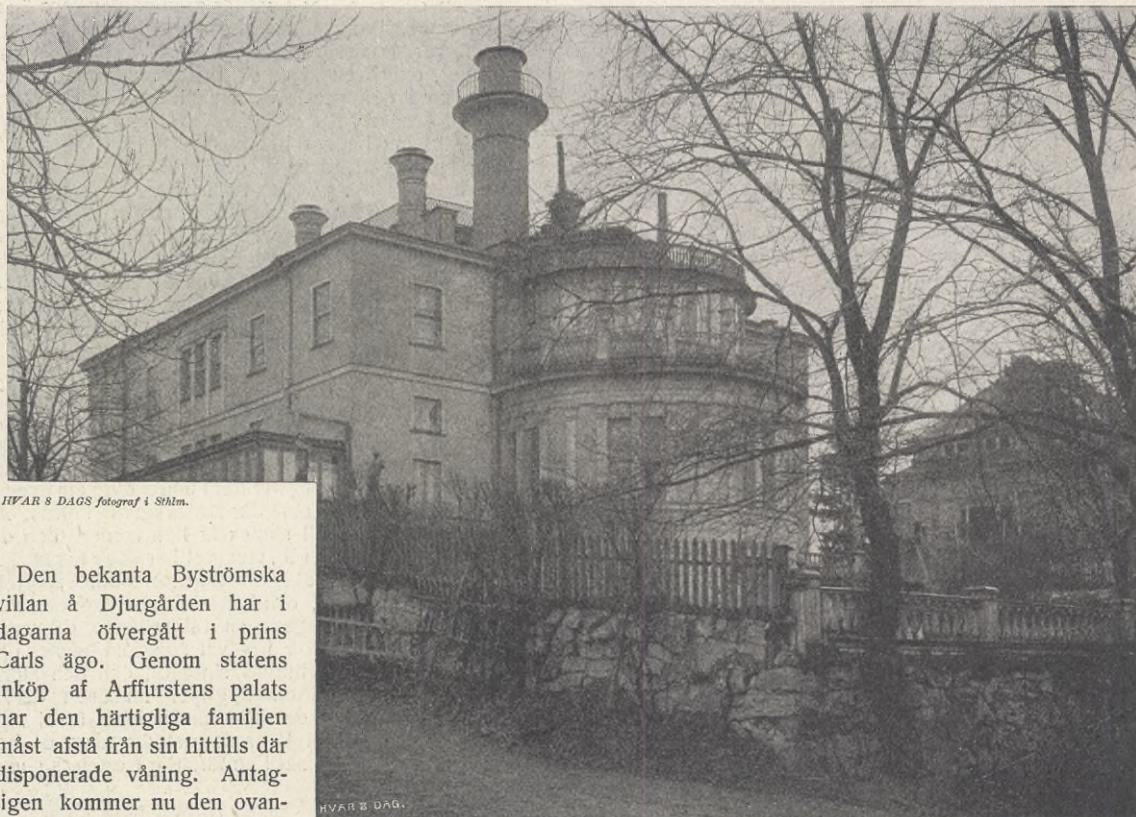

Efter fotografen. Kliché: Bengt Silfverparre.

PAUL MOUNET SOM ABBÉN I »LE DUEL».
"Le Duel", den senaste nyheten på Théâtre Français är teater-säsongens märkligaste evenemang. Henri Lavedan ställer i detta stycke vetenskap och religion emot hvarandra, den förra representeras af en läkare, som spelas af Le Bargy, den senare af en katolsk abbe, som framställes af Mounet, hvars bild vi här återgifva.

ILLUSTRERADT ALLEHANDA FRÅN SKILDA DELAR AF LANDET.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

Den bekanta Byströmska villan å Djurgården har i dagarna öfvergått i prins Carls ägo. Genom statens inköp af Arfurstens palats har den härtigligen familjen måst afstå från sin hittills där disponerade våning. Antagligen kommer nu den ovanligt härligt belägna Byströmska villan att efter nödiga omfattande reparationer användas till vinterbostad åt fursteparet, utan att därför Parkudden blir öfvergifvet som sommarbostad.

Villan byggdes af bildhuggaren J. N. Byström,

PRINS CARLS NYFÖRVÄRFVADE VILLA Å DJURGÅRDEN.

Efter fotograf.

DEN SKÖNA MAJ.

Klick: Bengt Sjöferparve.

SNÖLANDSKAP FRÅN NORRBOTTENS REG:ES MÖTESPLATS NOTVIKEN. FOTOGRAFIEN TAGEN DEN 3 MAJ. I sydligare trakter boende få här en god föreställning om de förhållanden under hvilka våren håller sitt intåg i Norrbotten.

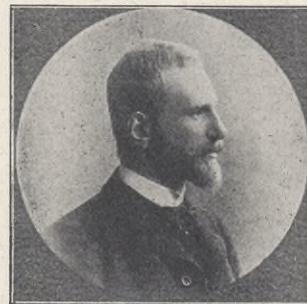
ÖFVERSTE G. A. NYBLÆUS. Prisdomare vid mil. täfl. i Brüssel.

som där hade sina rika samlingar inrymda. Den har sedan gått igenom flere olika ägares händer. En tid tillhörde den bildhuggaren Molin.

*

Till de i medio af denna månad i Brüssel föranstaltade in-

ternationella militära täflingarna ha äfven en del svenska officerare nedrest för att aktivt deltaga. Öfversten och chefen för k. Lifregementets husarer, Gustaf Adolf Nyblæus fungerar vid samma täflingar som prisdomare. Programmet för Brüsselveckan omfattar ridtäflingar af olika slag.

D:R HOLMGREN. Deltagare i Erland Nordenskjölds expedition.

NORDENSKJÖLDS-EXPEDITIONEN ÅTERKOMMEN.

HVAR 8 DAGS fotograf i Sthlm.

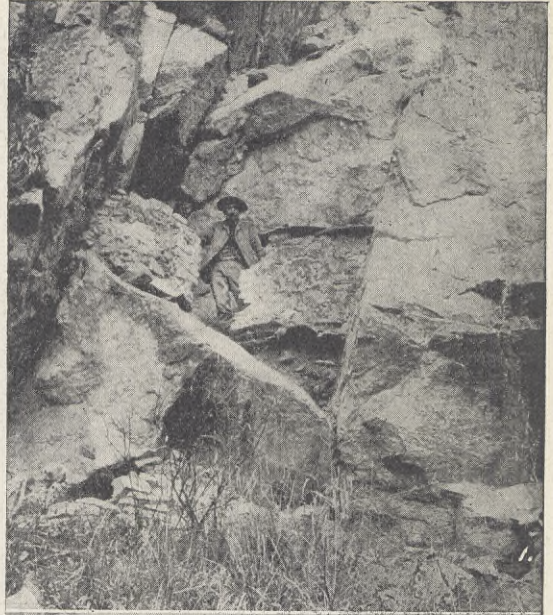
Kliché: Bengt Sjöforsparre.

ERLAND NORDENSKJÖLD.

Onsdagen den 3 maj återkom till hufvudstaden den unge upptäcktsresanden friherre Erland Nordenskjöld, hvilken sedan ett och ett halft år tillbaka i sällskap med d:r Holmgren varit stadd på expedition i det centrala Sydamerika. Som bekant har friherre N. en gång förut — se H. 8 D. IV:10 — besökt Sydamerika och därifrån hemfört en rik skörd af samlingar och rön. Den nu avslutade resan torde emellertid öfverträffa den förra i de vetenskapliga resultatens betydelse. Nya fyndigheter af fossila däggdjurslämningar ha upptäckts, omfattande etnografiska samlingar ha gjorts, o. s. v. Friherre H. har haft vänligheten till H. 8 D:s disposition ställa ett antal fotografier från expeditionen och äro vi sålunda de första som kunna i bild meddela något från de kunniga och djärfva resenärernas färd.

HVAR 8 DAGS.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

Samtliga fotografier af
E. Nordenskjöld.

FRÅN E. NORDENSKJÖLDS EXPEDITION: 1. Mumiehus i bärghskrefvor, Ollachea, Peru. 2. Läger hos Guarayo-indianerna, Tambopata. 3. Hällristningar från en grotta belägen vid Corani, Peru, mer än 5000 meter öfver hafvet. 4. För-incaiskt hattsvampformigt byggdt grafhus, Guaiaca, Peru. 5. Cordillera real, Mamsoni, Peru. På bilden synes en kyrkogård från Quichua-indianerna.

»HÖSTSOL».

DET VACKRA, AF COQUELIN AINÉ STIFTADE HEMMET FÖR ÄLDRE STIGNA SCENISKA ARTISTER VID PONT AUX DAMES NÄRA PARIS.

Hemmet kommer att den 15 dennes i närvaro af presidenten Loubet högtidligen invigas.

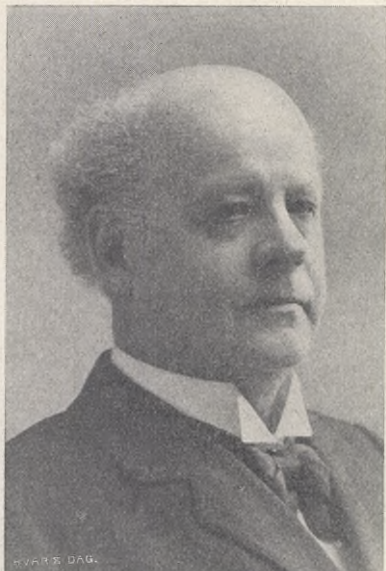
I HEMMETS KÖKSTRÄDGÅRD: Tvänne forna »stjärnor» söka efter ätliga sniglar. ETT STILLA PARTI MELLAN TVÅ F. D. SCENISKA STORHETER.

HVAR 8 DAG

HVAR 8 DAG.

DEN NORSKA SCENEN.

Efter porträtt.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

JOHAN SELMER,

den mycket populära norske komiske skådespelaren, firade den 10 maj sitt 40-årsjubileum som scenisk konstnär.

Efter porträtt.

PETER EGGE,

den norske skriftställaren, känd som förf. till en rad romaner och skådespel, har i dagarna fullbordat ett nytt skådespel "Kjærlighed og venskab" som inom kort kommer att uppföras på Nationalteatern i Kristiania.

AFSKEDSFÄST Å FINSKA NATIONALTEATERN.

Efter fotografi.

FRÄMSTE MÅLSMANNEN FÖR FINSK SCENISK KONST, D:R KAARLO BERGBOM OCH HANS SYSTER TAGA AFSKED FRÅN FINSKA NATIONALTEATERN.

Kliché: Kem A.-B. Bengt Sjöforsparre o. t. n. — Ödg

I anledning af doktor Kaarlo Bergboms och hans syster fröken Emilie Bergboms tillbakaträdande från ledarskapet vid Finska Nationalteatern i Helsingfors, hade söndagen den 30 april i teatern för dem anordnats en afskedsfäst

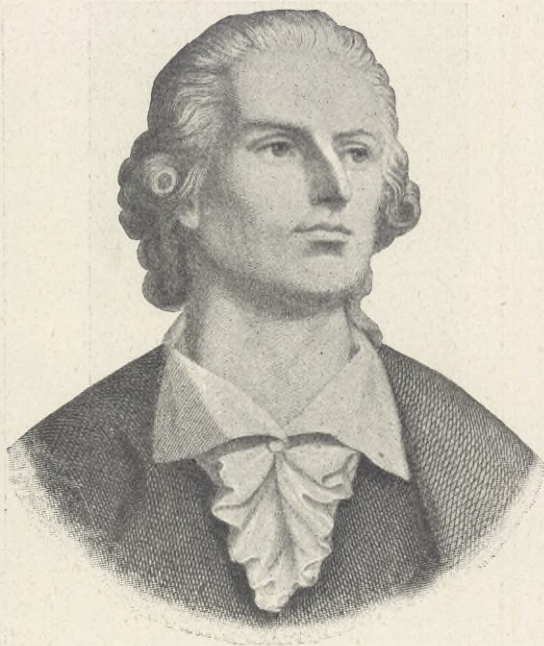
Redan som ung student hade doktor Bergbom tagit initiativet till åstadkommandet af en finsk teater i landet. Från en anspråkslös början har nu vår finska scen tack vare hans outtröttliga, hängifna omsorger blifvit en första rangens sådan. I sina bemödanden har doktor Bergbom kraftigt biståtts af sin syster fröken Emilie Bergbom.

Vid hyllningsfästen å teatern tilldrog sig största uppmärksamheten en cortège, i hvilken samtliga teaterns artister deltog, hvar och en iklädd en kostym från sin älsklingsroll. Sedan cortègen, efter att hafva defilerat förbi den rikt blomstersmyckade

direktionslogen, hade ordnat sig å scenens bakgrund, framträdde fru Ida Aalberg och uppläste i versifierad form skådespelarnes tack till det afgående syskonparet. Sista akten ur Shakespeares "Stormen" gafs så, och därpå följde sång af fru Aino Ackté-Renwall. Efter programmets slut vidtog en storartad blomsterhyllning, tydligen visande hvilka allmänna sympatier syskonparet åtnjutit. Till fästen hade ankommit en mängd telegram bland annat från vår andra stora sängerska Alma Tollström och från den "första Lea", fru Raai-Winterhjelm i Kristiania. Under tecknad lyckades för H. 8 D:s räkning taga en plåt af fästens final. Å kortet synas sittande fröken och doktor Bergbom, emellan dem vår största dramatiska skådespelarinna baronessan Ida Aalberg Ykkull-Gyllenband, på sidorna och i bakgrunden finska teaterns samtliga artister.

Korrespondent.

HUNDRAÅRS DAGEN AF SCHILLERS DÖD.

FRIEDRICH VON SCHILLER.

Tysklands störste dramatiska skald. Hundraårsminnet af hans död inföll den 9 maj och högtidlighölls öfverallt där tyskt språk talas och förstås.

Den 9 maj ha hundra år förlutit sedan Friedrich von Schiller gick hädan och sekelminnet af hans dödsdag har högtidlighållits icke endast i Tyskland, utan äfven i öfrigt ute i världen. Schiller är en af dessa som höra icke endast ett folk, men hela mänskligheten till. Och hans bästa verk äro trots de hundra åren knappast mindre levande för oss.

Schiller föddes i Marbach i Württemberg. Hans fader var officer, men i knappa omständigheter, och sonen blef på denna grund intagen på den berömda militärakademi som Würtembergs härtig, Karl Eugen, besjälad af ett högmodärnt pedagogiskt nit inrättat i Stuttgart. Undervisningen var militäriskt och pedantiskt ordnad, och den unge Schiller tycks icke ha känt sig särdeles tacksam för de välsignelser han på detta sätt kom i åtnjutande af, fast han alltid utmärkte sig såsom en af de mest begåfvade eleverna och kunde glädja sig åt härtigens särskilda intresse.

Det var en mycket orolig ung medicinare, med hufvudet fullt af en massa litterära planer och filosofiska problem som till slut lämnade den Württembergiska mästervedagogin. Ännu en tid framåt kände han härtigens "intresse" tungt öfver sig. Han hade på lediga stunder författat ett skådespel "Die Räuber" som med mycket bifall uppförts i Mannheim och där tonfall af hittills aldrig hörd djärighet förtjuste åhöraren. Karl Eugen kunde på sätt och vis icke undgå att känna sig smickrad af sin skyddslingens plötsliga berömmelse, men fattades snart af allvarlig oro för hans rebelliska tendenser och bjöd honom strängt igen att för framtiden icke vidare befatta sig med litterär verksamhet. Följden blef den att Schiller begagnade första tillfället att — fly från Württemberg. Hans första litterära framgång efterföljdes emellertid af motgångar och hans ställning var en tid synnerligen brydsam. Omsider ljusnade det något för honom. Bl. a. tillbragte han ett par år i Körners familj i Dresden, där han i umgänget med fint bildade

FRIHERRINNAN MATHILDE VON SCHILLER,

enda nu levande bärarinna af det berömda namnet. Fru von S. är född Alberti 1835 och trädde 1856 i äktenskap med skaldens sonson Ludwig Ernst von Schiller, † 1877.

och förestående vänner fick mycket af Sturm und Drang-periodens oklarhet bortarbetad från sitt väsen och blef mera lik den blide och harmoniske Schiller, hvilken är den som vi närmast minnas. I juli 87 flyttade han till Weimar, hvars vittra hofkrets stod öppen för "Kabale und Liebe's" och "Don Carlos" författare. Senare utnämndes han till professor — utan lön — i Jena och dessa år hafva icke egentligen rest honom några vittra minnesmärken, upptagen som han var af historiska och filosofiska forskningar. Bruten af en bröstsjukdom 1791 måste han alldeles träda tillbaka från offentliga befattningar och lefde sedan utslutande för sin diktning. I Charlotte von Lengefeld hade han funnit sitt hjärtas brud, och några år senare knöts vänskapsbandet mellan honom och Goethe. I sin konst nådde han allt större klarhet och mognad, så att han hade mycket som uppväggde den ohälsa och de ekonomiska och andra yttre vedervärdigheter, han måste bära.

Schillers skönaste dikter äro tillkomna under dessa år. Mot slutet af sin lefnad återvände han till sin ungdoms kärlek, dramatiken, och skapade sådana verk som Wallenstein, Maria Stuart och Jungfrun af Orléans. Hela sin ungdoms frihetspatos har han frambesvärjt i det verk som blef hans sista, Wilhelm Tell, och han hade de mest omfattande planer i sitt hufvud då döden borttryckte honom just som hans diktarkraft nått höjdpunkten.

Schillers namn är ju oupplösligen knutet vid Goethes. Det är en gammal fråga hvem af dessa båda store som är den störste, och redan Goethe har afvisat all dylik jämförelse såsom oberättigad. Men i ett annat afseende må man jämföra dem. En Schillerfest har ovillkorligen en så att säga hjärtligare prägel än en Goethefest. Schiller står oss närmare. Äfven till honom se vi vördande upp. Men vi se honom klart och mänskligt, under det att Goethe är omgifven af en kylig olympisk luft som sveper något af monumental överklighet kring hans gestalt.

Efter fotograf

Kinoh: Bengt Sjöversparre.

CERVANTES, FÖRF. TILL »DON QUIXOTE», ETT AF VÄRLDSLITTERATURENS BÄSTA OCH MEST KÄNDA VERK.

Don Quixote är nu en bok med 300 år på nacken och jubileet firas just i dessa dagar i Spanien med stora högtidligheter. Men Don Quixote är icke endast som litterärt och nationellt minnesmärke en odödlig bok, den har genom seklerna bevarat hela sin friska njutbarhet, dess genialitet ger åt satiren en så allmänmänsklig räckvidd, att boken knappast förlorat på att den för länge sedan mist sin egentliga tillämpning: förlöjligande af den svamliga "riddarromanen", en dålig efterklang af medeltidens riddarepos, som ännu i Cervantes' tid blomstrade med ogräsets hela tvärsäkra lifskraft.

Man kommer lätt underfuna med, att Don Quixotes författare var en man som kände sin tid och sitt folk och som sett mycket af lifvet. Cervantes' lefnadssaga är också spännande och omväxlande mer än de flestes.

Miguel de Cervantes Saavedra föddes i Alcalá de Henares nära Madrid 1547 som son till en fattig adelsman. Efter skolgång i födelsestaden kom han till Madrid, där han bedref humanistiska och retoriska studier.

Från sin tidigaste barndom visade C. böjelse för "litterära" sysselsättningar. Hans fantasi var i rastlöst arbete, och efter allt som kunde gifva densamma ytterligare näring var han ständigt på spaning. Legendan berättar t. o. m. att han plockade upp papperslappar på gatan och läste, och det var föga som beredde honom mera nöje än att få närvara vid uppförandet af "komedier".

Efter vistelsen i Madrid lär C. ha studerat vid det

på den tiden berömda universitetet i Salamanca, men i det hela taget tycks hans humanistiska underbyggnad icke ha varit alltför öfverväldigande. Han prövade tidigt sin penna, men fann icke den uppmuntran han väntat sig och begagnade därför tillfället att i en kardinal Aquavivas svit komma till Rom. Där kastade han sig nu på studiet af den italienska litteraturen, och fördjupade dymedelst afsevärdt sin bildning och sin formkänsla.

Emellertid var det skrifvet i stjärnorna att det ännu skulle dröja länge innan Cervantes fick skörda några skaldelagar. Som kastiliansk adelsman hade han smaken för krigarbanan i blodet och han tog också mycket riktigt vapentjänst vid den spanska armén i Italien, där just ett härtåg mot storturken Selim II förbereddes. Han deltog nu under Juan de Austria bl. a. i sjöslaget vid Lepanto. Han var visserligen endast simpel soldat, men hade ändock tillfälle att särskildt utmärka sig för lysande tapperhet.

Under samma härförelse var han sedan med i Tunis, men lämnade om några år kristtjänsten för att bege sig hem. Fartyget på hvilket han befann sig uppbringades emellertid af algeriska sjöförare, och Cervantes hamnade i morisk fångenskap för öfver fem års tid. Han gjorde flere djärfva rymningsförsök, men misslyckades alltid och hade en gång nästan repet om halsen. Slutligen blef han lösköpt och kom hem. Trots allt tog han ännu en gång värfning, men slog sig så äntligen om ett par år på allvar till ro som skriftställare.

Hans senare öden hafva synbarligen varit lika bittra som hans ungdomsår växlande. De äro emellertid endast ofullständigt kända. 1616 dog han fullkomligt utblottad.

Cervantes har skrifvit en hel del, där ibland — för bröds skull — många smärre dramatiska "mellanspel". Men hela hans öfriga produktion träder ovillkorligen till sidan vid en jämförelse med det verk vid hvilket hans namn framför allt är knutet, Don Quixote.

Första delen af Don Quixote utkom 1605, men följdes icke af den andra avslutande delen förrän året innan Cervantes' död. Att verket öfverhufvud taget avslutades, att C. som hade hufvudet fullt af andra planer verkligen kom sig för att skildra äfven de sista äfventyr som riddaren af den sorgliga skepnaden måste bestå, lär i främsta rummet bero på, att första delen, som blifvit öfvermåttan populär, af en anonym och okallad författare försetts med en mot C. polemiserande fortsättning. Denne fann då för godt att själf skildra, hur han tänkt sig avslutningen af sitt verk.

På det att "Don Quixote" måtte vandra riktigt lifslevande in i världslitteraturen.

I HVAR 8 DAGS PRISTÄFLAN FÖR UTMÄRKTA SVENSKA ORIGINALROMANER är prisbeloppet

Kr. 6,000 (Sextusen)

det största som någonsin utfästs i liknande täflan. Alla våra skriftställare inbjudas att deltaga. Täflingstiden utgår den 15 aug. 1905. Närmare bestämmelser återfinnas i H. 8 D. för den 25 dec. 1904.

Vi fästa emellertid särskild uppmärksamhet vid det oestergifliga villkoret, att till H. 8. D:s täflan inlämnadt arbete icke får ha förut varit annorstädes erbjudet eller till annan täflan insändt. Uttrycklig försäkran härom skall åtfölja namnsedeln.

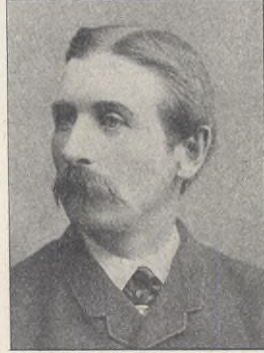
O. N. A. ELFMAN.

Kyrkoherden Olof Nils Adolf Elfman i Lidköping, fyllde den 29 april 65 år. F. i Lockertorp (Skarab. l.). Stud.-ex. 61, prästv. 68, komm. 71, past.-ex. 78, kyrkoh. i Lidköping 81, prost 04. Inspektör vid Lidköpings allmänna läroverk och elementarskola för flickor.

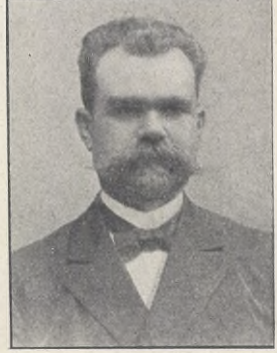
C. G. P. de LAVAL.

Den 9 maj fyllde vår berömda uppfinnare fl. dr Carl Gustaf Patrik de Laval i Stockholm 60 år. Vi hänvisa till utförlig biografi jämte helsidesporträtt i V: 38.

A. F. JONSSON.

60 år fyller den 15 maj godsägaren A. F. Jonsson, ägare af det Adlerbeth'ska stamgodset Ramsjöholm (Jönk. l.). J. är en driftig jordbrukare och mycket anlitad kommunalman.

V. T. ÖRTENBLAD.

Byråchefen i K. domänstyrelsen Veit Thorsten Örtenblad fyllde den 26 april 50 år. Stud.-ex. 77, jägmästare 91, överjägmästare 1900, byråchef i K. domänstyrelsen 04. Municipalordf. i Sollefteå 95-99, skogskommitténs sekr. 96-99, utgivit tidskriften "Skogsvännen" 01-04.

E. AHRBOM.

V. konsul Per Ahrbom i Hudiksvall fyllde den 1 maj 65 år. Trafikchef vid Hudiksvalls järnväg 67-87, ombudsm. för Gäfle. l. brandstods. sedan 89, rysk v. konsul sedan 89. Ordf. i drätselkammaren, led. af stadsfullm. s. 72, s. 03 dess v. ordf. Led. i handels- och sjöfartsn., byggnadsn. och kyrkorådet.

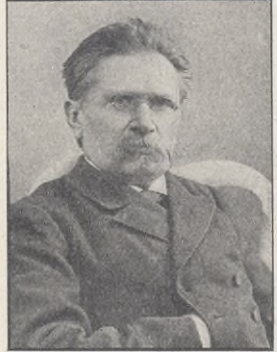
N. JACOBSSON.

Innehafvaren af firman Jacobsson & Andersson i Malmö, N. Jacobsson fyllde den 10 maj 65 år. Mångårig stadsfullmäktig i Malmö samt intresserad i flere större företag i såväl Malmö som närliggande samhälle.

J. ALMQVIST.

Den 17 april fyllde handlanden J. Almqvist i Linköping 60 år. Ledamot af stadsfullmäktige, ordförande i drätselkammaren, ledamot af kyrkorådet, hälsovårdsnämnden och sparbanken m. m.

O. E. LINDBERG.

Professorn vid Göteborgs Högskola Otto Emil Lindberg fyllde d. 3 maj 55 år. Vi hänvisa till utförlig biografi jämte helsidesporträtt i V: 16.

CARL FREDRIK LUNDBERG.

I den festskrift, som 1903 utgafs i anledning af Sällskapet Gnistans 25-års jubileum, heter det i fråga om sällskapets bildande, att förslagsställaren, sedan hoppet att för saken kunna intressera några af stadens mera framstående män måst öfvergifvas, beslöt göra en mera anspråkslös början och i detta syfte vidtalade några liktänkande vänner. I denna afsikt vände han sig till handlanden Carl Fredrik Lundberg, en då mycket bekant samlare af äldre mynt, konstslöjdföremål och fornsaker, samt till ingenjör J. A. Brodin, den senare intresserad för hvarjehanda, men särskildt för arkeologi och ostasiatiska mynt, för hvilkas tolkning han på egen hand arbetat sig in i kinesiska språket.

Dessa tre utfärdade därefter inbjudan till några andra och följden häraf blef, att onsdagen den 27 november 1878 sammanträdde på Hotel Christiania, numera Hotel Eggers, handlandena C. F. Lundberg och Axel Gillblad, den senare äfvenledes innehafvare af en betydande samling af konstslöjdföremål, vidare dr Karl Warburg, ingenjör Brodin, hr Julius Weidig, målarna Berndt Lindholm och Christiensen, v. häradshöfding J. G. Siljeström, tidsningsmannen Mauritz Rubenson och undertecknad.

Den dag tillkom således Gnistans ett sällskap, hvars betydelse för de konstnärliga sträfvanena i Göteborg varit ganska ingripande och hvilket sedermera under en följd af år

bildade en samlingspunkt för den tidens intelligens, där man såg män sådana som excellensen Ehrensvärd, Viktor Rydberg, Hasselberg, Fallstedt, S. A. Hedlund, August Röhns, den kvicke öfverintendenten Westin, Olof Wijk, C. D. af Wirsén och så många andra af stadens på olika områden mest framträdande män. Ett inval i Gnistans betraktades såsom en verklig utmärkelse.

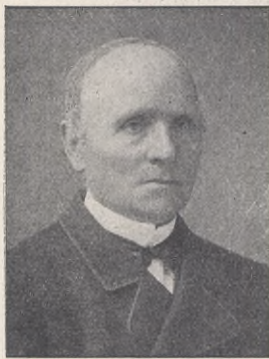
Det var till detta sällskap Lundberg var en af de allra första upphöfsmännen. Under en tid, eller närmare bestämt, mot 1870-talets slut, då man i medelklassens hem liksom i de rikas salonger väl såg mycken lyx, men föga smak, och då kärlek till konst och konstslöjd endast fanns hos ett litet fåtal, var det till detta fåtal Lundberg hörde, ehuru hans anspråkslöshet vållade att ganska få kände detta och ännu färre blefvo i tillfälle att-lära känna hans samlingar. Dessa senare omfattade litet af hvarje: en ganska dyrbar svensk myntsamling, goda porslinder och fajanser, äldre möbler delvis af utmärkt beskaffenhet, emaljer m. m. Dessa saker voro emellertid icke blott för honom ögonfågna, utan han studerade alla dessa olika grenar af konstslöjden med ett intresse, som endast måhända öfvergicks af det, hvarmed han omfattade arkeologin, och som bevis därpå må nämnas att det är hans förtjänst, att ett dyrbart grafvynd från Grebbestad, tillhörande äldre järnaldern räddades åt vetenskapen. Wilhelm Berg.

C. F. LUNDBERG.
80 år den 13 maj.

PORTRÄTTGALLERI

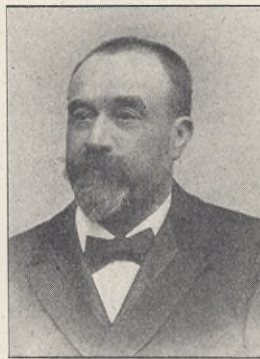
E. OLSSON. †

F. d. riksdagsm. Erik Olsson i Skånnersta i Kumla, afled den 21 april. F. 16 i Kumla. Under en följd af år led. af riksd. Andra kam. för Kumla o. Sundbo härad. i Örebro l. Led. af Örebro l. hushållningssällskap från 52, i styr. för Hallbergs folkb. 76, led. af Kumla brandstods-kommitté o. Örebro l. brandst.-bol.

G. T. S. BERGMAN. †

F. d. rektor, fil. jubeldr: Gustaf Thiodolf Svante Bergman afled i Vänersborg den 29 april. F. 26, stud.-ex. 44, fil. d.r. 51, jubeldr: 01. Utn. 69 till rektor vid Högre allm. lärov. i Vänersborg, afsked 99. Led. af stadsfullm., landsting, skolstyrelser o. bankstyr. Under många år justitiedepartementets ombud.

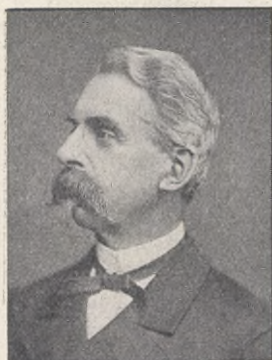
E. ROSÉN. †

I en ålder af 60 år afled den 25 april grosshandlaren Erik Rosén i Söderhamn. R. har varit medlem af Söderhamns stadsfullmäktige samt i öfrigt innehafvt en del förtroendeuppdrag. En af stiftarne af folkbanken därstädes.

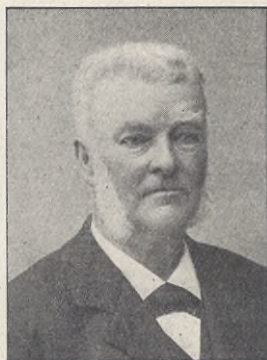
K. A. SANDSTRÖM. †

Gymnastikdirektören Karl Adolf Sandström i Göteborg, afled den 1 maj, född 62. S. var en inom ordenslivet mycket känd och värderad person.

N. G. FOCK. †

F. led. af riksd. Första kammare, ryttmästaren Nils Gustaf Fock afled den 29 april å sin egendom Ruder i Västergötland, 79 år gammal. Löjtnant vid lifgardets husarkår 55, ryttm. 64, afsked 76. Under åren 77—04 led. af Första kammaren för Skaraborgs län.

G. W. LUTTROPP. †

Den 2 maj afled en af Malmö mera bemärkte män, grosshandl. G. W. Luttröpp, 77 år gammal. Verksam för jordbrukets utveckling. var L. medlem af Hush.-sällsk. förv.-utsk. Intog en framstående plats inom stadens kommunala lif. Var dir. i Jordberga Sockerbruks-A.-B. samt i Malmö-Ystads järnv. för hvars tillkomst han främst verkat.

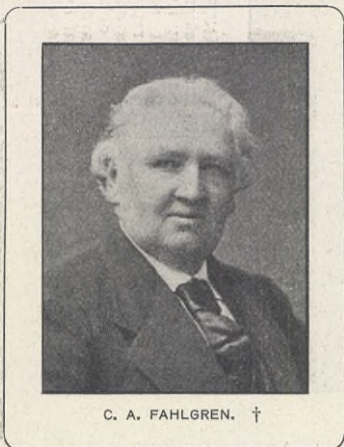
Foto. Dahlgren, Upsala.

Kliché: Bengt Sjöforsparre.

B. E. E. VON HOFSTEN. †

Öfversten och chefen för Upplands reg:te, Bengt Erland Eberhard von Hofsten, afled i Uppsala den 1 maj. Armén har med honom förlorat en af sina mest framstående och omtyckta officerare.

v. H. var född 50 på Yxe i Lindes socken i Vestmanland. Stud. 67, blef v. H. kadett vid Karlberg, hvarifrån han utexaminerades på våren 69. År 76 blef han löjtnant vid Närkes regemente samt 80, efter att föregående år ha tjänstgjort vid grenadierregementet "Königin Olga" i Stuttgart, stabsadjutant och löjtnant vid generalstaben. 81—86 tjänstgj. han som lärare vid krigsskolan å Karlberg. Kapten vid generalstaben 83 och i Närkes reg. 86, adj. hos krigsministern 88, stabschef vid första arméfördelningen 90 och öfverstelöjtn. i armén 95, blef han sistnämnda år öfverstelöjtnant vid Lifregementet till fot och öfverste vid Upplands regemente 99.

C. A. FAHLGREN. †

Den 2 maj afl. på Borgerskapets gubbbhus i Stockholm f. d. handl. och landskapsmålaren Carl August Fahlgren, f. 1819. Fick 33 anställning i handel, blef 44 sin egen. Idkade samtidigt konststudier och blef ytterst produktiv landskapsmålare. Var några år skattmästare i konstnärsklubben.

DET SUVERÄNA MAROCKO.

Kliché: Bengt Sjöqvist.

EN SÄNDEBUDSKARAVAN FRÅN TANGER TILL FEZ. Ett Tyskland representerande sändebud har nyligen begifvit sig i väg för att inom kort efterföljas af ett engelskt och ett spanskt. En fransk beskickning har som bekant redan för flera veckor sedan varit i Fez.

1. Karavanan passerar den stora Sebu-floden mellan Tanger och Fez.
2. Karavanan framför yttre porten till Bab Seyma i Fez.
3. Vy af Fez från engelska konsulatet.
4. Ett nytt porträtt af Marockos sultan.
5. Sultanens palats.

